

T.B.M.M.
İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 27.3.2026

Sayı : 691

Dr. Erhan USTA

Samsun Milletvekili

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

10/3967

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28 Şubat 2026 tarihinde ABD ve İsrail'in hava saldırılarıyla başlayan ABD-İsrail-İran Savaşı, İran'ın misillemeleriyle geniş bir coğrafyaya yayılmıştır. Dünya enerji piyasası için kritik önem arz eden Hürmüz Boğazı'nın kapatılması, Brent petrol fiyatlarının hızla artmasına neden olmuştur. Enerji fiyatlarının yanı sıra küresel olarak belirsizlikler artmış, lojistik maliyetleri nedeniyle ticaret olumsuz etkilenmiş, dünya genelinde büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edilirken, enflasyon tahminleri yukarı çekilmiştir.

Tüm ekonomileri etkileyecek bu şok, bünyesi hali hazırda oldukça zayıf olan Türkiye ekonomisine çok ciddi zarar verme potansiyeli taşımaktadır. Siyasi ve jeopolitik gerilimler, teknolojik değişim ve dönüşümler, pandemi ve iklim değişikliğine bağlı afetler, ülkemizin aktif fay hatları üzerindeki konumu gibi öngörülebilir ve öngörülemeyen birçok husus ülkemizin her an her koşula azami düzeyde hazır olmasını gerektirirken, iktidar bu dış şoka da hazırlıksız yakalanmıştır. 24 yıllık kesintisiz iktidarın sonunda ne yazık ki ülkenin kırılğanlıkları ve dışa bağımlılıkları azalmak yerine katlanarak artmıştır.

Bu bağlamda, Türkiye ekonomisinin kırılğanlıklarının ve dışa bağımlılıklarının, etkileriyle beraber ortaya konulması ve bunların giderilebilmesi için gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98 inci maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırma komisyonu kurulmasını saygılarımızla arz ederiz.

Dr. Erhan USTA

Samsun Milletvekili

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

Dr. Erhan USTA
Samsun Milletvekili
TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

GEREKÇE

24 yıllık bir iktidarın ülkemizin yapısal sorunlarını çözmesi, dışa bağımlılıklarını azaltması ve kırılganlıklarını gidermesi beklenirken, mevcut durumda neredeyse her alanda sorunların kronikleştiği ve ağırlaştığı bir tablo görülmektedir. Ekonomi başta olmak üzere her alanda hızlı karar alma ve etkin uygulama vaadiyle 2018 yılında uygulanmaya başlanan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ise iddia edilen iyileşmeyi sağlamak bir yana ülkenin mevcut sorunları daha da derinleşmiştir. Zamanında çözülemeyen her sorun üst üste eklenmiş, farklı alanlardaki problemleri de büyütüp besleyerek olumsuz bir sarmala girilmesine neden olmuştur. Çözüm yerine sorun üreten bu sisteme dışarıdan bir şok geldiğinde, diğer ülkelerde görülmeyen faiz artışı, enflasyon artışı, döviz çıkışı vb. sonuçlar görülmektedir.

28 Şubat 2026 tarihinde ABD ve İsrail'in İran'a açtığı savaş, küresel ekonomiyi etkileyen olumsuz sonuçlara yol açmıştır. Diğer ülkeleri sert bir dalga şeklinde etkileyen bu şok, Türkiye ekonomisinin dışa bağımlılıkları nedeniyle bir tsunami etkisi yaratmıştır.

Savaşın ilk etkisi petrol fiyatlarını artırmak olmuştur. Yüksek petrol fiyatları cari açığı doğrudan büyütecektir. Cari açık, AK Parti iktidarının ülkede kronikleştirdiği ve ağırlaştırdığı en önemli problemlerin başında gelmektedir. Üretmeyen, rantı dayalı ekonomik yapı cari açığı büyütmüş ve kalıcı hale getirmiştir. Cari açığı kalıcı olarak düşürecek yapısal dönüşüm adımları 24 yılda atılmamıştır.

Petrol fiyatlarının etkileyeceği bir diğer değişken enflasyondur. 2021 yılında herhangi bir iktisadi temele dayanmaksızın, "faiz sebep, enflasyon sonuç" iddiasına dayanılarak uygulanan düşük faiz politikası, enflasyonun hızla artmasına neden olmuştur. İktidarın kendi kendine yarattığı bu problem, 3 yıla yaklaşan ve vatandaşa büyük bedeller ödeten yetersiz bir ekonomik programla çözülmeye çalışılmış ancak başarılı olunamamıştır. Ülkemiz ne yazık ki dünyanın en yüksek enflasyonu olan 5. ülkesi konumundadır. Enflasyonla mücadelede problemin asıl kaynağı asla irdelenmemiş, yüksek faiz ve vatandaşın gelirini baskılayan gelirler politikasıyla sistemin tıkanması yalnızca ötelenmiştir. Ekonomi yönetiminin göreve başladığı dönemde 2026 yılı sonunda enflasyonun %8,5 olması hedeflenmiş iken Şubat ayı itibarıyla yıllık enflasyon %31,53 seviyesinde gerçekleşmiştir. 106 ülkenin 1 yılda yaşamadığı enflasyonu 1 ayda yaşayan ülkemiz için enflasyonda 1 puanlık artış bile kaldırarak alan yoktur. Dolayısıyla zamanında çözülemeyen bu sorun, ülkemizin savaşın etkilerini diğer ülkelere kat kat daha ağır hissetmesine neden olacaktır.

İstihdam yaratmayan, inşaata ve tüketime dayalı büyüme politikası, cari açık sorununu büyütmüş ve kronikleştirmiştir. Yüksek bütçe açığı ve hatalı borçlanma politikası, katma değer

Dr. Erhan USTA
Samsun Milletvekili
TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

yaratmayan ekonomi yapısıyla birleşince ülkenin dış finansmana olan ihtiyacı giderek artmıştır. Şubat ayı itibarıyla yıllıklandırılmış dış ticaret açığı 94,4 milyar dolardır. Ülkedeki güvensizlik ortamı doğrudan yatırımları kaçırdığından, dış finansman ancak yüksek faiz karşılığında sıcak para ve carry trade şeklinde sağlanabilmektedir. Yalnızca 2025 yılında faiz ve faiz benzeri ödemeler yoluyla 28 milyar dolarlık kaynak yurtdışına ödenmiştir. Hükümet, dış sermayeye zimni olarak dolar kurunu tutma güvencesi vermiştir. Dolar kurunun tutulması amacıyla bazı hesaplamalara göre TCMB Mart ayında 23 milyar dolarlık satış yapmış, swap hariç net rezervler 10 milyar dolar azalmıştır.

Savaş faiz indirim sürecine de ket vurmuştur. Ülkemiz savaş öncesinde %37'lik faiz oranı ile en yüksek faiz veren ülkeler arasında yer almaktaydı. Savaş sonrasında alınan tedbirlerle faiz oranı zimni olarak %40'a yükseltilmiştir. Savaş nedeniyle bu denli yüksek faiz artışı yaşayan başka ülke yoktur. Hazine ve Maliye Bakanlığının borçlanma programına göre Nisan ayında 463,9 milyar TL'lik, Mayıs ayında ise 363,9 milyar TL'lik iç borçlanma yapılması programlanmaktadır. Yüksek faiz oranı, bu borçlanmaların daha yüksek maliyetle gerçekleştirileceğini ima etmektedir. Yukarıda altını çizdiğimiz birbirini besleyen problemler zinciri konusuna faiz oranları ve faiz giderleri önemli bir örnek teşkil etmektedir. Bütçenin "faiz bütçesi" haline geldiğini, gelecek dönemde ödenecek faizin anaparasını geçtiğini özellikle bütçe görüşmeleri sırasında detaylı şekilde tartışmıştık. Bir türlü düşürülemeyen faiz oranları, bütçenin faiz giderlerini daha da artıracaktır. Geçmişte milli gelire oranla %1,8'e kadar düşürülen MYB faiz giderlerinin oranı 2026 yılında %3,5 olarak programlanmıştı. Dolayısıyla bu alanda da iktidarın hazırlıksız olduğu net bir şekilde görülmektedir. 2026 yılı MYB faiz giderleri 2,7 trilyon TL'dir. 2022 yılında ülkenin bütçesinin 2,9 trilyon TL olduğu hatırlanacak olursa hem enflasyonun hem de faiz giderlerinin geldiği noktanın ne kadar endişe verici olduğu görülecektir.

2017 yılından bu yana çift haneli enflasyon ortamında vatandaşın alım gücü erimiş, en temel ihtiyaç olan gıda fiyatları çok yükselmiştir. Tarımsal üretimin en temel girdilerinden olan mazot fiyatları, eşel mobile rağmen, savaşın başladığı 28 Şubat'tan 25 Mart'a kadar %17 oranında artmıştır. Petrol fiyatlarına ilave olarak tarım sektörünün en önemli girdilerinden olan gübrede de önemli bir fiyat artışı olmuştur. Kimyevi gübrede dışa bağımlılık %90-95 düzeyindedir. Türkiye'de en çok kullanılan üre gübresinin ton fiyatı %50 artmıştır. Bu durum, 2025 yılında %8,8 küçülen tarım sektörüne ciddi bir darbe vuracaktır.

Bütçede bu olumsuz etkilere yanıt verecek manevra alanı yoktur. 2013-2016 döneminde milli gelire oranla %1'lere kadar düşürülen bütçe açığı sistem değişikliğiyle beraber hızla artmıştır. Yüksek bütçe açığına deprem gerekçe gösterilse de mali dengelerde bozulma depremin çok öncesinde başlamıştır. Savaşın etkilerine karşı proaktif maliye politikası

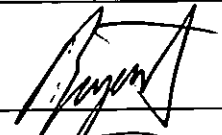
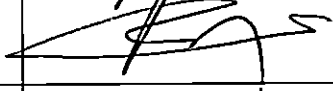
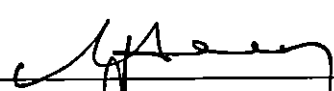

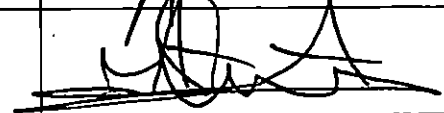
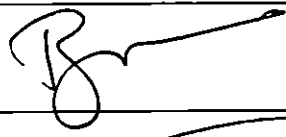
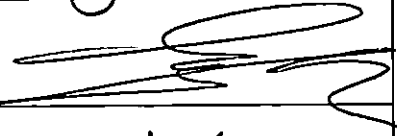

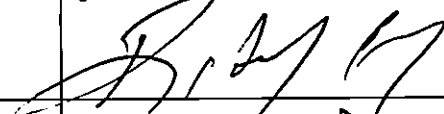
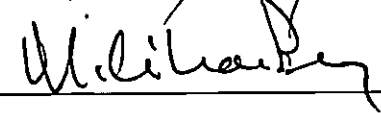
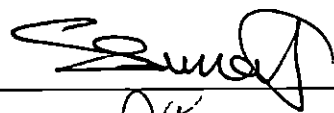

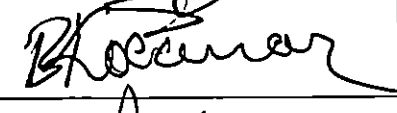
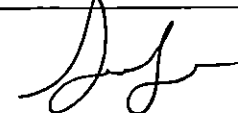
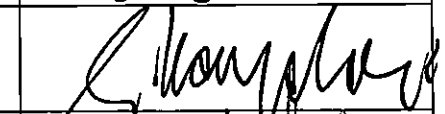
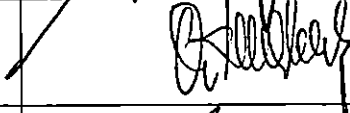

Dr. Erhan USTA
Samsun Milletvekili
TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Üyesi
İYİ Parti Kalkınma Politikaları Başkanı

izleyebilen ülkelere İspanya örnek verilebilir. İspanya, petrol fiyatlarındaki artış karşısında 80 maddelik, 5 milyar Euro büyüklüğünde bir tedbir paketini onaylamıştır. Paketin 20 milyon vatandaş ve 3 milyon şirketi etkilemesi beklenmektedir. Öne çıkan tedbirler akaryakıt KDV oranının %21'den %10'a indirilmesi, petrol türevi ürünlerin gümrük vergilerinin düşürülmesi, bazı petrol ürünlerinin fiyatlarının dondurulması, konut elektrik ve doğalgazında KDV indirimi, elektrik üretimi üzerindeki vergilerin geçici olarak kaldırılması ile dar gelirli haneler için elektrik fatura desteği, gaz ve su kesintisinin yasaklanması şeklindedir. Bu tür tedbirler alabilmek ve vatandaşını şoklardan koruyabilmek hükümetlerin öncelikli görevidir. Bunun için de elbette manevra alanına ihtiyaç vardır.

İspanya enerji konusunda da iyi bir örnektir. Rusya-Ukrayna savaşı sonrasında enerji fiyatlarının yükselmesi İspanya'yı bu konuda aktif bir politika izlemeye yöneltmiştir. Güneş ve rüzgâr konusunda iyi bir kaynağa sahip olan İspanya, yenilenebilir enerjide doğru adımlar atarak enerji faturasını ciddi oranda düşürmüştür. Daha önce Avrupa ortalamasından yüksek olan enerji fiyatlarını AB ortalamasının %32'i altına düşüren İspanya, bu dönüşümü 8 yıl gibi kısa bir sürede başarmıştır. Türkiye'de ise enerji politikası siyasi malzeme yapılmakta hatta EPDK aracılığıyla kanuna uydurularak rant yaratmanın kaynağı haline getirilmektedir. Konuya ilişkin 12 Şubat 2026 tarihinde vermiş olduğumuz "Enerji Arz Güvenliği" araştırma önergesi Cumhuriyet İttifakı oylarıyla reddedilmiştir. Ülkenin sorunlarına çözüm üretmeyen iktidarın, muhalefetin yapıcı yaklaşımlarına da kapıyı kapatmış olması endişe vericidir.

Bu bağlamda, Türkiye ekonomisinin aciliyet arz eden ve dışa bağımlılık yaratan sorunlarının tüm boyutlarıyla ortaya konulması ve alınması gereken tedbirlerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98 inci maddesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırma komisyonu kurulması her bakımdan yararlı olacaktır.

	AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1	Byza Karaman	Burdur	
2	Selcan Taşçı	Tekirdağ	
3	Mehmet Akşin	Edirne	
4	Hosar Toktaş	Bursa	
5	Yavuz Aydın	Trabzon	
6	Burak Dalgın	Bahçeşehir	
7	Selma Şimşek	Bursa	
8	Medin Ekin	Manisa	
9	Ridvan Uzun	Gaziantep	
10	Cihan Paçacı	Malatya	
11	Serol Sunat	Manisa	
12	Ersin Bryoz	İstanbul	
13	Yüksel Arslan	ANKARA	
14	Burhanettin Kocamaz	Mersin	
15	A.Şefik Çirkin	Hatay	
16	Lütfullah Kayalar	Yozgat	
17	Ömer KARAKAS	Aydın	
18	Mehmet Mustafa GÜZBAN	Gaziantep	
19	Uğur Poyraz	Antalya	